

Szerkesztőség és kiadó hivatal  
S. Péter-utca SIMON-ház Kunz József ur  
kereskedésével szemben.

HIRDETME NYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok  
valamint a lap szerkesztéséről ill. az  
minden közlemények s ide intézendők.

Bármentelen levelek csak ismert kézektől  
fogadtatnak el.

# DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy óra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopitisor egyszeri beiktatásért 5kr  
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr  
Nyiltér 4 hasábsopitisorért 20 kr.  
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló  
üdvönség sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Csütörtök, márczius 3.

44. szám.

## A delegatiók megnyitása.

A delegatiókat össze kellett hívni egy rövid ülésre, hogy megszavazzák azokat a költségeket, melyek elől a politikai helyzet miatt ki nem térhetünk. A megszavazás minden valószínűség szerint hosszabb vitaközös nélkül fog végbemenni, mert az eszélyesség azt tanácsolja, hogy a minisztereket ne sokat beszéltesük. Meg vagyunk róla győződve, hogy e tekintetben a delegatiók ellenzéki tagjai is kellő tapintatot fognak tanusítani, a milyen tapintatot tanusított a magyar képviselőházban is az ellenzék a honvédelmi miniszter által kért hitel megszavazásánál.

A külügyminiszter ki fogja jelenteni, hogy az előkészületek, melyekre a közös kormány költséget kér, korántsem jelentenek háborús szándékot, s ebben meg is nyugodhatunk, mert megfelel az igazságnak. A mi monarchiánkra senki sem foghat agresszív szándékot. Mindaddig, míg érdekeinket komolyan veszélyeztetve nem látjuk, nem bántunk senkit. De természetesen az, hogy mikor körülöttünk mindenki fegyverkezni, mi sem maradhatunk készületlenül, bármilyen fájdalmasan essék a jelenlegi különben is szomorú anyagi viszonyok között annak a sok milliónk megszavazása.

Igazi circulus vitiosusban mozog most Európa. Az egyik a másikra gyának, az egyik a másik miatt készülődik, s azért mindenik jámbor képpel állítja, hogy eszében sincs a háború.

De bármennyire szeretnénk is hinni a béke fennmaradásában, legalább erre az évre még, — magában ebben a kézzelkötésben rejlik a nagy veszély. Olyan ez, mint mikor két ember neki gyürkőzik, de csak szóval fenyegetik egymást, míg aztán egy harmadik rossz akaratu, vagy gúnyos megjegyzésére mégis összekapnak.

## A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

### A kik meghalnak, ha szeretnek.

— Regény. —

Irta: R. P. O.

(Folytatás)

Szegény Miklós gróf, a mint a nejét elhagyta dogozó szobájába tért.

A szobát sötét színű tapéták s ugyan ilyen színű kárpitok fdték, az erős masszív burorzat is minden cifrázat nélkül való, egyedül disze az egyik szabadon levő falon függő két életnagyságu női kép volt: első és második neje arcképei.

Maróthy Miklós e két nőt szerette és imádata életében, feltűnően hasonlítottak egymáshoz s mind a kettő csak gyászt és fájdalmat hozott nemesen érző szívére, az első a boldog házasság első évében elszenderült örökre, a második, kiről azt hitte, hogy rég elvezettnek vélt boldogságát újból visszaadja neki, az ma könyörtelenül megölte őt.

Rémítő kínok járták át lelkét, midőn ezen a végzetes estén a két kép elé járult szörnyű kétségbejött fájalmával; soká el-tűnődött, mignem ama végzetes lövés durranása véget vetett a rémséges gondolatoknak,

Jona e két kép előtt találta elterülő fejtét, kinek arczát a homlokából folyó vér egészen elborította. S e gyenge asszony, a ki máskor egy cseppvér látásánál is közel volt az ájuláshoz, e szörnyű válságos pillanatban, csodás, elképzelhetlen testi és lelki erőt fejtett ki.

Világó szemekkel rontott a szerencsétlen emberre, kezeibe fogta eltorzult fejét, megtapogatta ütéseit s végre így sikoltott föl: „Sebe nem mély, ő él ő él!”

Erre csakhamar a komornyik segítségével ágába fektetvé a grótot, aztán gyorsan

Mi magunkról a legőszintebben mondhatjuk azt, hogy akarjuk a békét, s mégis olyan a helyzet, hogy kénytelenek vagyunk szintén nyakig felfegyverkezni. — E kényszerűség hatása alatt folgnak állani a delegatusok, s a kért összeg mikénti felhasználására nézve aligha fognak bővebb részleteket kívánni a hadügyminisztertől. Ez ismét az óvatosság kérdése. Nálunk ugy is nagy baj az, hogy mindent előre szeretünk kürtölni, s hasonló eljárásra a külföldön alig van példa.

A jelenlegi viszonyok között megvárható lenne a sajtótól, hogy tartózkodjék az olyan hírek közlésétől, melyek csak azoknak szolgálhatnak tájékozásul, kik esetleg ellenségeink lesznek. Igen helyesen szállal fel az ellen ma egy katonára a „Pester Lloyd“-ban. Tegyük fel, hogy a háború kitörése előtt állunk, s e háborúnak éppen Oroszországgal lenne. A hadsereg vezénylete ez esetben kénytelen lenne már a mozgósítást megelőzőleg is bizonyos intézkedéseket tenni, melyekről egészen föllesse az ellenségnek már egy héttel előbb értesülni. Hagyjuk el tehát azon hírek közlését, melyek a csapatok mozgalmáról és egyéb hasonló intézkedésekről szólnak, például arról, hogy melyik várban halmozzák fel a hadi készleteket. Mintha csak utasítást adnánk az ellenségnek arra, hogy mit hol talál meg és hol árthat nekünk.

Az orosz lapokban ugyan nem talál senki semmit csapat-mozgalmakról. A mit ott keresztül visz a cenzura, azt vigye nálunk keresztül a hazafiság.

Ez a hazafiság fogja vezérelni kétésgkivül delegatusainkat is. midőn ezuttal nem fogják kérni a hadügyminisztert, hogy mutassa ki utolsó krajczárig: mire kell neki a pénz. Bizunk kell a legfőbb hadügyi vezényletben, hogy nem fog könnyelműen

orvos után küldött, s míg az megjött, az alatt ő borogatta a szegény ember homlokát.

Megmerevült szeme ez alatt folyton férére volt szegezve, kinek kebléből megtört, kínos sohajok fakadtak olykor-olykor.

Leírhatatlan az a lelkiállapot, melyben a szerencsétlen nő az orvos megérkezéig volt.

Az orvos konstátálta, hogy a seb nem életveszélyes.

— Tehát van remény felgyógyulásához? kérdé batorodva Jona.

— Van grófnő, mondá az, de fellebbe nagy vigyázatot és ápolást igényel betegünk.

— Ápolni fogom, kiáltá Jona, őh majd meg látja, még beteget sohasem ápoltak úgy, mint a miként én fogom őt ápolni.

Es csakugyan két hetet szakadatlanul ott töltött Jona beteg férje ágya mellett; éjjel-nappal folyton ébren, lázasan leste minden lelegzetvételt, a szegény, megtört gyenge asszony olyan volt már mint egy lebegő árnyalak, de sem az orvos, sem rokonai nem tudták férje ágyától csak pár órára is elvinni. Elvégre erőt vett rajta a kimerültség, erőtlenség, szörnyeskedt férje ágya előtt, de akkor a gróf már veszélyen kívül vala. Miklós gróf meg volt mentve, nejének valóban lövés, feládozó s hü ápolása visszaadta őt az életnek.

Az öszeroskadott Jonát elvitték szobájába, feldult idegrendszerének csendre, nyugalomra volt szüksége, de a szegény természetnek még azt sem adták meg; szigorú nyugalomra, Romlaci Melánia, félrázta őt újból el-tompultságából; hidegben, parancsoló arczczal állott nevelt leánya elé; nem volt irtalmatlan, nem vette figyelembe, hogy ez a gyenge, törékeny női alak minő iszonyu rázkódást élt meg, ment át, mennyi mardosó és ös lelki küzdelem dulta fel szenvedő lelkét.

Romlakiné megborodott, midőn a Maróthy kastélybortörténekné tudomására jutott; tehát az ő nevelése is ennyire juthatott! el-

bánni azzal a pénzzel, melyet a monarchia biztonsaága érdekében adunk meg. Kétségbe kellene esnünk a monarchia jövődjé felett, ha a kadügyi kormányzat e bizalomra nem lenne érdemes.

A képviselőház tegnap ülésében elfogadtott harmadszori felolvasásban is a bud get-törvényjavaslat, mely tárgyalás és hárululás végett azonnal át is küldetett a főrendibázhhoz. Még Papp Elek terjesztett elő két interpellatiót; egyiket az igazságügy miniszterhez egy pörös ügyben; a másikat a pénzügyminiszterhez adóelengedés ügyében, mi iránt egyszer már interpellált. — Ma nem tartott a ház ülést. A péteki ülés napirendjére két bizottság tagjainak megválasztása és az országos kiállítás deficijtjének fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása vannak kitűzve.

## Politikai hírek.

Az osztrák delegatió költségtvési bizottságának ülése. Az osztrák delegatió költségtvési bizottsága tegnap délelőtt 11 órától 1/2 óráig tartó ülésében — Falkenhayn gróf elnökölte alatt — tárgyalta az 52 1/2 millió póthitel javaslatát. A tárgyalás folyamában Bylandt-Rheidt gróf hadügyminiszter részletes nyilatkozatot tett, melyek azonban természetüknél fogva egyelőre nem hozhatók.

Wekerle Sándor képviselőjelöltje. Dobróról írják, azon hirre hogy a kerület eddigi képviselője, Porubszky Jenő, mandatumáról — törvényszéki elnökkel való kinevezetés folytán — legközelebb lemond, a bobrói kerületben mozgalom indult meg, hogy Wekerle Sándort, a pénzügyminiszterium újonnan kinevezett titkárát válasszák meg képviselőnek.

A vasuti iskola. Baross Gábor közmunka és közlekedésügyi miniszter megállapította az ezen ügyben tanácskozott szakbizottság előterjesztése alapján a folyó évi szeptember hóban föllálandó vasuti szakiskola szabályzatát. A vasuti iskola a közmunka és közlekedési minisztérium és az ér-

keser-dottség fogta el szívét, nagyon is sujtó csalódás volt ez számára.

— A világ már esalugyan nagyon romlott, legfőbb ideje, hogy az ég ura az itélet napját meghozza reá.

— Jona! szólalt meg Romlakiné, szerencsétlen nőt érzéketlenségéből felriasztva, ocsudjál fel, nincs többé helyed e házban, kelj fel, eljöttem, hogy elvigyelek.

— Elvigyel? hová? Tehát te nem vész meg engemet? Oh! drága jó nevelő anyám, mennyire remegtem haragodtól.

— Büzös vagy, de a jó isten is irtalmas a büzösök iránt, s a vezekelő megtért büönst ismét magához fogadja. Akarsz e vezekelni szörnyű büönödert? kérdé szilárdon Melánia.

— Nem vagyok annyira büös, mint a miként a látszat feltűntet; biztosítlak, nem hagyom el soha az erény és becsület ösvényét, szerntem tisztán, szenten egy férfit, kit szeretnem tiltva van. Es ugye hogy ez mégis nagy büön? Igen, igen, az öngyilkosságha kergette férjemet, elidegenítette az apát fiától. Megérdemelt büönödésemet nyugodtan akarom tünni; mond, minő utat jelelsz ki vezeklésemül?

— Kocsim a kastély előtt áll, kelj fel és vedd magadra ruhádat, még ma elutazunk, utközben mindenről értesítlek mejd.

— Hová viszesz?

— A zárdába, az irtalmas betegápolónővekre közé Dolorosa testvér a főnöknő, a ki közeli rokonunk. Tárt karokkal fogad majd, mint megtért büönst, életed hátralevő részét buzgó ima és irtalmassági cselekedetekkel kell eltűntened, hogy a jó Isten megkönyörüljön büönös lelkeden. — Nos mit szólsz ezen tervemhez? Hiszem, hogy nem vesztlél el egészen, megvan még benned a jónak a szikrája, s örömmel lépsz a megtérés útjára Felelj!

Szegény Jona! Leszűgcsztette fejét.  
— Nos tétovázol? kiált fel hosszabb

dekelt vasutigazgatóságok képviselőiből álló felügyelő bizottság vezetése alatt áll; e bizottság elnöke a szervezeti szabályzat értelmében Lukács Béla államtitkár.

(A Mannliche fegyverek.)  
Miként a „P. Lloyd“-nak Bécsből írják, a Wernid igazgató vezetése alatt álló steyri fegyvergyár részvénytársaság, a Mannlicher-féle ismétlő fegyverek készítése céljából szükséges új gépezetekkel már annyira be-rendezkedett, hogy a fegyverek tömeges készítéséhez immár hozzá foghat. Kisebbszám-ban e fegyverek már készítettek e gyárban. Miután a fegyverek készítésével egyidőjűleg az új töltények is elkészülnek, előreláthatólag a jövőnyár folyamán a fegyverek már kioszthatók lesznek.

A posta és táviró intézet egyesítése. A közlekedési miniszter által a posta és táviró intézet egyesítése ügyében a szervezeti szabályok kidolgozására össze hívott bizottság, ma d. e. 10 órakor tartotta első ülését Boross Gábor miniszter elnökölte alatt.

A népfelkelés felszerelése és a szegedi iparosok. A szegedi iparosok elhatározták, hogy Bakay Nánor elnökölte alatt háromtagu küldöttséget küldenek a fővárosba Tisza Kálmán miniszterelnökhöz és Fejérváry báró honvédelmi miniszterhez. A küldöttségnek az lesz a feladata, hogy a minisztereket a népfelkelési felszereléseknél a szegedi iparosok érdekeinek figyelembevételére kérje fel.

## Külföld.

A holnapi német trónbeszéd elő nagy érdeklődéssel tekint a politikai világ, mert a Berlinben keringő hírek szerint a császári nyilatkozat nem csupán a belügyeket fogja felelelni, hanem az európai helyzetre is kiterjeszkedik.

A bolgár viszonyok ismét komolyabban kezdik a közgyelmet foglalkoztatni. A porta meghatalmazottja, Riza bej, tegnap már Szófiába érkezett, hogy ott folytassa a tárgyalásokat, melyek Konstantinápolyban tudvalevőleg meghusáltak. E mel-

szünet után Romlakyné, az elsenyvedt nőt vállán megériutva.

— Nem, felelé Jona kínos elhatározással. Minden szó nélkül hagyjam el ezt a házat?

— Nem. Irj néhány sort férjednek, fejezd ki előtte háládat s kérd ki bocsánatát, válaszolá majdnem parancsoló hangon a nagy-néne.

— Kezem nem bírja el a tollat, sutogó az ifju nő, mialatt felemelt keze erőtlennül ölébe esett.

— Akkor menj be hozzá s légy erős ezen utolsó megpróbáltatást is elviselni. Ne remegj, ne félj: az emberi lélek nagyon sokat kibír, mielőtt végleg összeroskadna.

Félfhomály derengett Miklós gróf szobájában. Ő a kandalló előtt ült egész megtörtén egy nagy zsölvényben; komor, bus tekintetével a hamvadozó parázs tűzébe mélyed; s az olykor feléledő láng megvilágítja fájdas arczát. A gróf nagyon megöregedett az utóbbi vezetés és válságo napok alatt: megörnyedt, ősz ágastyan lett belőle.

A szerencsétlen ember a midőn beteg ségéből felilábadt, úgy érezte magát, mint ha kínzó, nyomozató alomból ocsudnék fel, de csakhamar visszatért emlékezete s nagyon is tisztán látta maga előtt a rémséges valót.

Jona halkán nyitot be hozzá, s a következő pillanatban már ott térdelt a lesújtott ember lábainál. Maróthy sokáig nyugtatá rajta tekintetét, a szerencsétlen nő kísérteties halványasága megdöbenté őt, de nem volt képes reá, hogy egyetlen vigasztalást is mondjon neki; azonban tekintetéből a gyengédség és a véghetetlen kétségbeesés tisztán volt olvasható. Jona férje keze után nyult és égető lázas ajka egy hosszú csókot nyomott reá.

— Jona, szólalt meg végre most megindultan a gróf, miért nem fekszik le, ön nagyon beteg szegény gyermekem. De most veszem csak észre, hogy ön utazó ruhában

etm. kivonat.

yi kir. bíróság mint közhiré teszi, hogy és Zsuzsanna végre Gábor végrehajtást fth tökékövetelés és rehájtási ügyében a énysszék (a h. bűször- ság) területén lévő 376. szám alatti alatt foglalt ház s onokra az árverést megálapított kikite, és hogy a fen- tanok az 1887. évi ppján délelőtti 9 óra- hivatali helyiségében árverés-n a meg- ron alól is eladatni

deközök tartoznak az rának 10%-át vagy az 1881 év s-ában jelzett ár- és az 1881. évi 3333. sz. a. kelt rendelet 8. s-ában, értékpapírban a ki- n, avagy az 1881: értelmében a bánat- l eőleges elhelye- bályszerül elismer- nyben 1887. évi ppján.

Deák kir. aljárásbíró.

IN.

Videki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

lett Bulgária legközelebb ismét katonai zenedés színhelye volt.

Hogy tulajdonképpen mi történt, azt a bolgár kormány titkolózása folytán ma sem lehet tudni. Annyi azonban bizonyosnak látszik, hogy a szilisztriai helyőrség egészen vagy részben fegyvert fogott. Hogy a mozgalom elég komoly, az kitűnik azon tényből, hogy ismét több keraletet ostromállapotba kellett helyezni.

A belga képviselőház a megkezdette a katonai készülődések kérdésének tárgyalását. Frère-Orban, az ellenzék vezére s évek hossza során át az ország miniszterelnöke a leghevesebben kikelt a Maas-vonal megerősítésének terve ellen, melynek semmi katonai jelentősége nincs. A kormány párt egy része szintén így gondolkozik s nincs kizárva a lehetőség, hogy a kormány e kérdésben vereséget szenvedjen.

## Napi hírek.

A szobati művészi estélyre szóló színházi jegyekre nézve értesítették a t. érdeklődő közönséget, hogy a bérloknak jegyeik megvásárlására vonatkozó nyilatkozásai joguk ma délután 12 órakor lejárnak, ezen időponttól kezdve a bérloknak által meg nem tartott jegyek is rendelkezésre állanak és szabadon válthatók Zádor Lajos ur kereskedésében. A delegált elnöksége.

A debreczeni takarékpénztár mely vasárnap d. e. fogja XLI. évi rendes közgyűlést megtartani, mult évi üzletét ismét fnyes eredményoyel zárta le, mert az 65488 frt nyereséget mutat fel. Minden egyes részvény után kamat és osztalékképpen 65 frt fog kiűzöttetni. — Adakozásokra 1013 frt fordítottak.

A felolvasókörben tegnap d. u. két felolvasás is volt. Az első Dr. Kenéz Gyula ur tartotta, ki „A szerves világ” című érdekes munkáját olvasta, a második pedig Tóth Irma kisasszony, ki „Párbaj a phantommal” című humoroszkiját olvasta föl. A zsüfőlig megtelt terem közönsége érdeklődéssel hallgatta végig mindkettőt s végül zéjosan megéljenzte a felolvasókat.

A Weinberger Mihály ügye az országgyűlésen. O vasónak bizonyosan emlékeznek arra a monstra uzsora pürre, melyet Pérosi Márton nevű földesi lakos már két évvel ezelőtt indított Weinberger Mihály földesi lakos ellen uzsorakodásért a debr. kir. törvényszék előtt. Az elrendelt büntvizsgálat alatt lefogalt üzleti könyvek időközben ellopattak s a büntzés gyanúja Weinberger Mihályra irányult, ki ezért a mult évben vizsgálati fogságba helyeztetett, a törvényszék egyik napdíjával együtt, ki ellen az ellopást illetőleg terhelő adatok merültek fenn. Később azonban mindketten szabadlábra helyeztettek. Ezen ügyben a képviselőház tegnapi ülésén Papp Elek a nádudvari vál. kerület orsz. képviselője a következő interpellációt intézte az igazságügyminiszterhez: Tekintve azt, hogy Pérosi Márton több sárrejtő birtokos társával a végett nyújtott be panaszos kérvényt már a mult november havában az igazságügyminiszterhez, hogy a debreczeni kir. törvényszéknél Weinberger Mihály elleni büntvizsgálat alatt felmerült szabályt alanságokat és visszaéléseket méltóztatassék szigoru vizsgálat tárgyává tenni.

van, hová akar ön menni? Ezen utóbbi szavait látható ijedelem és aggály kifejezésével mondá Maróthy.

Nagynénem eljött értem, kezdé elgyengült tompa hangon a roskadozó szegény asszony, miatt beesett, setétkék gyűrűktől körülvevett szemé téholyhoz hasonló tétovázással járt körül; — eljött, hogy elvigyen e házból, melyben létem nem jogos többé.

Hogy ön elviye? — hebegte a szerencsétlen ember — neje kezét megragadva.

Igen a zárdába megyek, hogy ön ellen elkövetett hibáimért vezekeljek s hogy forró ajtatos ima köztöltött töltem el bűnös életem hátralevő síány napjait. A jó lsten majd könyörül rajtam és megbocsát.

Nagynénjének az ön jövője iránt alkotott törvént én nem helyeslem, vágott közbe a határtalan szenvedés hangján a gróf. Es őu csakugyan a kolostor komor falai közé akarja magát elzárni?

(Folyt. köv.)

## Napsugár.

Egy az elsők közül. Ahozy szétveri a reggeli szellő a vékonyka ködöt, a mely ott mázkal lassan ide oda a téren, nyaldosódik a házak tetőjén s köhöggeti az öreg urakat — egyszerre megjön a napfény.

Az ég tiszta, akár csak nyáron; a dél-eltől nap lassan halad fölfele rajta és a vídám, rég látott, kedves napsugarak leverődnek a földre. Megváltozik a levegő, imbolygó fénye tündöklővé válik, a hogy szokott lenni tavaszkor. A sugarak pedig nem találnak ismerőse a piac faiban.

Langyos meleg árad szét mindenütt: a világos falakon, a melyek mozogni látszanak az éltető fényben, meg a sátorokon, és meglátszik a derék Andrásn is, a ki kigombolkozván a köpönyegéből suttéri magát a nappal, a mi azonban nem zavarja meg a posztállás rendithetelen funkciójában.

tetni. I. Kérdem, van-e szándéka a miniszterelnöknek urnak vizsgálatot rendelni el az iránt, hogy a Weinberger Mihálytól lefogalt könyvek a vizsgálat bíró vagy az ügyészség őrizete alá voltak-e helyezve és hogy kiknek a hivatalos mulasztása következtében történthet meg, hogy ezen könyvek ellopattak. Van-e szándéka a miniszter urnak constálni, hogy a királyi országos főügyész ur illetékeltentül avatkozott bele ezen vizsgálati ügybe és hogy azon intézkedése, mely szerint utasította a törvény szünete alatt a szüneti alügyészt, hogy a vizsgálat alatt állott vádlottaknak szabad labra helyezését a vizsgálat befejezte előtt szemben a kir. ir. 6 tábla letartóztató határozásával rögtön indítványozza — ellenkezik a büntvádi eljárás szabályaival. 3. Végre van-e szándéka a miniszter urnak ezen kérdéskü s nagyfontosságúnak mondható ügy gyors és haladéktalan befejezésére a debreczeni kir. törvényszék utasítani. Az interpelláció válaszadásá végett kiadott az igazságminiszternek.

A rendőrség figyelmébe. A város egyik legintelligensebb és legnépesebb utcaja a Széchenyi-utca, s így annál inkább megbotránkoztató, hogy ez utca állandó tanyája a részeges, spirituus existenciáknak. Reggeltől estig ott lóderögnek csapatostól s elállják mindkét oldaljárán az utat; az arra járó a legerköstelenebb társalgást, szidalmakat kénytelen hallgatni, s undorodva nézni piszkos köpködéseiket. A főkapitány ur, ki eddig a Széchenyi utcában lakott, valószínűleg e látvány elől óhajtat menekülni, midőn május el sejtől már másfelé költözik. De fájdalom nem mindenki követheti a főkapitány úr ös példáját s továbbra is ez utcában kénytelen lakni. Igen nemese cselekednek a rendőrség, ha ez utcában áll a nád a ne gy r e n d ő r t rendelni ki, a ki folytonosan elzavarna ez individumokat, hogy részegségüket ne a Széchenyi utca gyalogjáróján hanem a város alatt heverjék ki. Reméljük hogy holnap már örömmel regisztrálhatjuk, hogy a főkapitány meghallgatta és méltányolta a jogos kérelmet, és az Aron ház előtt egy rendőr állandó tartózkodásra kirendeltetett (Beküldet-t.)

Köszönet nyilvánítás. A debreczeni ipar és kereskedelmi bank tekintetes igazgatósága, folyó évi február 13 dikán tartott közgyűlésének határozatából a kereskedő ifjak önképző egyesülete részére 20 fr adományt volt szives kezelmhez juttatni, melyért egyesületünk nevében e helyen is hálás köszönetemet nyilvánítom. Debreczen 1887 márcz 3. Biró József a ker. ifj. önképző egyesületének elnöke.

A him ójárvány Debreczenben. A városunkban 1886. június közepétől 1887. február 20 ig uralkodott him ójárvány lefolyásáról a járványügyi bizottság utolsó ülésén részletező jelentést olvasott fel Dr. Sárnyai Gyula t. főorvos. A jelentés főbb adatait e helyen mi is közöljük. A járvány tartama alatt 658 megbetegedési és 182 haláleset fordult el, tehát a halálozási arány 27.65% volt az az 1000 lakosra 35% esett. A megbetegedettek közül 314 fi, 344 nőnemű volt. Erdekes az a kimutatás, mely a megbetegedéseket kor szerint tünteti fel. Egy éven alul csak 57 betegedett meg; legtöbb himlős beteg a 10—20 éves korak közül került ki t. i. 190 (28.86%) 1—6 éves himlős beteg volt 155 (23.56%) 6—10 éves pedig 124 (18.84

Es ebben a derűl, ünnepi levegőben, a tavaszi fényben ide oda mozognak az emberek. A növény megtermékenyül, a kis parkok fűszálai fölegyenesednek nyugvó helyzetükből, a hova még az őszel fektüdtek le. Szinte látszik, a hogy bizsergnek: a föld fagya kienged és sárosá válik alattuk a talaj. Es ragyog minden. A házak ablakai, az aranyos cifrázatok a paloták homlokzatán, a pléhtábla a rendőr mellén. Meg fönt a torony tetőjén. Ellehet rajta gondolkozni szépen, hogy ha a négy nyitott oldala bevolna falazva olyan vastag üvegekkel, mint milyenek a kávéházak ablakain szoktak lenni, milyen szép volna ott lakni. Persze csak olyan embernek, a ki tintával baj ódik és szüksége van magasabb gondolatokra.

A látókor ott mindenestre tágasabb volna. Es lennéve onnan a nyüzgő emberlajra vagy ki a tanjavilág végtelenjére, a hol futó kocsi után verődik föl a por a fehér utakon és aranyugrára festi a napfény. Ó, hogy lehetne onnan dörögni egy fiatal mi zantropnak hangzatos alexandrinokban, hogy huh! huh! megrettek, kétlábu tollatlan állítja a földnek!

Ámbátor hogy az efféle óriás esetleg így beablakozatlanul is vehetne ott szállást és ijesztgethetné szelős sátorából a holdat, a fölgelet és egyéb ilyen dicsőítésre szorult dolgokat.

Es a mig így elgondolkozom a dolgok során, széles kofasszony szólít föl lelkes hangon, hogy ugyan vegyek hát legalább egy garasra ptyagotott kukoricát, ha már úgy megeöközősödtem az előtte való áldogálásban. Es kecses mozdulattal fölémelvén a szakajtót, elmutatja a tengeri tudomány fehérre habzott remekeit. Es a mint látja, hogy az ő nyájassága kárba vész mogorván teszi le a ropogós terhet. Azután szózatlanul elül egy darabig az ő csendes idijében mint egy kofa Grethen, az aszalt meggy, tisztára törült tojás, dió, ejnye be jó alma, penészes

%) A hatvan éven felüli kort sem kímélte meg a járvány; egy betegedés e korban is fordult elő. A megbetegedettek közül 354, azaz 53.79% volt beoltva; mig a meghaltak közül 17 volt beoltva, mi a halálesetek számának 9.36% jét teszi. A 182 himlőshaltól közül 165 vagy is 90.66% beoltatlan volt. A megbetegedések kerületenként így oszlottak meg: I. ker. 296, II. ker. 224, III. ker. 206; külsőségek 22. Legsűrűbben lépett fel a Nyil-, Homok-, Kut-, pesti-, Vendég-, Csillag-, Köteles- és Temetőutcákon. — Az elhalást legkevésbé tudták kikerülni az egy éven aluli megbetegedettek, kiknek 92% a elhalt azután az 1—6 évesek, — kik közül 35.48% lett a halál áldozata. — A későbbi korban fokozatosan kevesedik az arány szem. A jelentés a számadatokból következő következtetésre jut: a hogy a megbetegedések a legzsegebb kortól egész az agykorig előfordultak; de különösen a csecsemő, gyermek és ifjúkor beliek mutattak legnagyobb fogékonyságot a kóriránt, kik 79.33% kal járu tak a himlőbetegülésekhez. 2. A himlőt ugy a beoltottak, mint a beoltatlanok csaknem egyenlő számmal megkapták, de az előbbiekk sokkal enyhébb alakban. 3. A beoltva nem lévők halálalozási aránya feltűnően magas. — 4. A legtöbb megbetegülés az egészségtelen és túlszuffolt lakás viszonyok mellett a külvárosokon fordult elő. A jelentés szerint a ragály valószínűleg a szomszéd Hadházzal összeköttetésben lévő tanyákról hurcoltatott be, hol a járványnek városunkban fellépte előtt himlősestek fordultak elő. A jelentés többi része a járvány ellen tett ösmeretes védelmi intézkedésekről szól, melyek közül csak azt említtjük fel, hogy az iskolákban a mult év öszen 14 nap alatt 6238 növendék lett védhimlővel beoltva.

Márczius 15-dikének méltóan leendő m-günneplé-e iránt a főiskolai magyar irodalom önképző társulat már megtette a szükséges előintézkedést. Gondoskodott szavalókról és emlékbeszédartókról. A honvédsiroknál Vékony Sándor 3 th. fog szavalni; az emlékbeszéd irásására Nagy Károly 4 jh. kéretett fel. A honvédeimkél Szabolcska Mihály esk. feügyelő lesz a szavaló. A főiskolai kántus szintén közre fog működni.

Köszönet nyilvánítás. Alulírott, ugy magam, mint gyermekeim és rokonaim nevében e helyütt fejezem ki köszönetemet, felejtethetetlen nóm néh. Medgyesi Zsuzsánna temetésén — irántunk tanusított részvétért, midőn a legnagyobb fájdalom velünk megosztani szivesek voltak. Tisztelettel Báthory Imre.

A debreczeni közkórház forgalma február hóban. A mult január hóról ápolás alatt maradt 43 fi, 61 nőnemű febr hóban felvételt 44 fi, 57 nőnemű, gyógykezeltetett összesen 205 egyén (87 fi, 118 nő). Gyógyulva elbocsátott 32 fi, 49 nő, javulva négy fi, nyoloz nő, gyógyulatlan 3 nő, Meghalt 1 fi, 6 nő. Egész havi fogyaték febr hóban 37 fi, 66 nő. Illetőségre nézve az ápoltak közül debreczenit 67 vidéki 138; valásra nézve: ref. 135, kath. 47 ágost 4 izr. 19 Gyógykezelés alatt maradt 101. Az ápolási napok öszes száma 3080.

Öngyilkosság. Tegnapi számunkban már megemlékeztünk arról az öngyilkosságról, illetve kísérletről, melyet egy Bartha Zsigmond nevű oszmadia legény követett el. Tegnapi tévesen irtuk, hogy Bartha

szöllő és száraz bagolytűdő harmonikus harmaza között:

Igy ülnek ök ott csöndesen, sütkérezve a napon. Ha aztán levegy talál igéni valaki az árakra, mint a hogy azt ök elhatározták, megindul a beszéd, megy a szó szó után.

A korzó két sora mellett a legbékésebb elemet képviselik a mézeskalácsosok, kifolyólag az édes foglalkozásból. Avagy ki látott már vérezgő mézesbábort vagy tajtékok cukrászt? Csöndesen töpörögnek a sátorok alatt, szemük végig fut a művészi fehér és piros vonalakkal ékeskedő huszárokon, az óriás sziveken, a melyeken tükör sárgarózsza, arckép és a jó magyar nép lelki épülésére egy-egy német ver is van, és ök aztán megelégedve az önkézülegakotta tárgyak szépségével, öszedörzsölik a tenyereiket, olykor halk fabarsokt adván szomorú fejére az ártatlan inasnak.

Hanem kevéssel odébb már nagyon más-kép áll a dolog. A keményítő és szappanos asszonyok halgatag sora azt a beuomást teszi, a mit például egy a hajnalú sötétben öesztelenül fölvonuló hadsereg. Még nem tudni semmit, de a fegyverek halkau öszezörrennek néha és megragogy a puskák végén a szurony fényes vasa.

Es ime, a hogy odéménk a politika hoz, — mert hiszen csupán csak kardvasból áll az most — már is előtérbe jönnek a derék oszmadia. A hol is egy megtérsült Teeresznyi uram, galléros köpönyeggel és asztrakán saphával, fogván a pipája szárát egyik kezével, valamint a másik kezével is komoly gesztikul tiók között igyekszik megétielni három tagból álló hallgatóságával, hogy a belzet, tekintetűdjön is bármintésképen, éppen nem célerányos azon veszéles stádiumában a jelenlegi állapotoknak, a melyek öszenémérése által Bismarok kancellér és Grévy Jules ur között leendő elterések sanyaru sul losságát magunkban elviselni eléggé terhesek nem volnának.

Előadván ekként a külországi állapotok

meghalt. Mert bár háromszor lött is a szájába legalább még eddig életemben van. Két golyót kiköptött, a harmadik pedig befürödött a szájpaddásba, honnan azt az orvosoknak még nem sikerült kivenni. Bartha oszathi születésű, 29 éves, ref. Tettét még tegnap hajnalban 1 órakor hajtotta végére a veres utcazi 477. sz házánál.

A népkönyha javára következő adakozások folytak be: Steinberger Józsefnek 10 kg. kása, 2 kg. rizs, Iparegyesületi takserek és hitelintézet 5 ft.

Köszönetnyilvánítás. Az iparegyesületi és Hitelbank tekintetes igazgatósága a debr. izr. betegsegélyező nőegylet részére volt oly kegyes 5 irtot adományozni mely nemes tettért fogadja hálás köszönetünket. A z e l n ö k s é g.

Hangverseny B-Ujfaluban. Elénk mozgalom indult meg ismét B. Ujfaluban a Sárrejtő fővárosában egy hangverseny rendezése áttal a ref. templomnak vaskerítéssel leendő körülvételét egy pár száz frt tiszta jövedelemmel előmozdítani. A hangversenyre a debreczeni főiskolai kántus is átrándul. A debreczeni dalárokon kívül Nagy Márton, a debreczeni felolvasással, Kiss Samu ügyvéd szavallattal fognak közreműködni. A rendezési oly férfiak vették kezükbe, hogy a siker, lett egyáltalán nem lehet aggodni. A hangverseny e hó 26-ikán fog megtartatni.

Bün gyümölcse. Álmosdon Balogh Pál 20 éves leány kieleje Hudák Erzsébet, annélkül, hogy bár kinek segítségét igénybe vett volna, egy ép fiu gyermeket szült s hogy szegényét eltitkolja, a kis gyermeket megfojtva, az ágy szalmába rejtette el; házasasszonya észrevévé a történeteket, az előjáróságnak, az előjáróság pedig a járásbíró-ságnak jelentést tett. Hudák Erzsébet tettét bevalván, azonnal letartóztatott, s várja könnyelmű tettének jutalmát.

Szepségségi jó nevelésű német leányok, most megint kaphatok Turay Farkasnál.

Az aradi színház új igazgatója. Az Arad városi színházi bizottság új igazgatót. A színház elnyerése céljából négy pályázót adta be a kérvényt, ugy mint Csókay Sándor (Kolozsvár), Geröfy Andor (Torda), Mosonyi Károly (Pozsoay) és Ditrői Mór (Szabadka). A bizottság a színházat egyhangú határozattal Ditrői Mórnak adta.

Helyreigazítás. A czeplédutoczi ev. ref. templom adakozásokról és urasztala költségeire történt adakozásokból szóló tegnapi számunkban közölt kimutatásában egy sajtóhiba csuszott be; a mennyiben Kovács Sándorné urnő nem 4, hanem 5 forintot adományozott.

Szakértői szemle. Csönd van a szobában, még semmiem zajlik, csak a rendőrorvos nevetése hallatszik. Be fut az őrmester és lihegve mondja: Szakértői szemlére vár egy csomó alma. Es rohan az orvos — A kosárfenéken hűvernek gyümölcsök büzös tepsedében. Egyetlen tömeggé vannak összerohadva s nem tudhatni róluk, csizmaké vagy almák. De hiszen épp azért kell oda — az orvos!

nak miként való állását, a derék majster ur áttér hazai viszonyainkra és békételen hangon jelenti ki rozsalását a piacnérekkéket való rendezése fölött, hogy immáron a csimadiák teattületének sorsfalai közé a papucosok is bejutának, a kik ámbátor szintazonképen emberek es embertársak ugyan, de azért mégis csak papucosok.

Valóban, a papucos embertársak ott árulják a kölyközpöket, a vásárló kedve szerint való szökeket vervén az öngyártmány pattozó sarkába. De rajtuk túl aztán azon a soron nincs is más semmi. — A marónisütő kemenezéje áll csak ott bus elhagyottságban; mert ugyan ki venne most gesztenyét, — mikor patogatott kukoricát is vehet, nyugott lendítvén ezzel a hazai ipar kerekén. — A marónis éppa ugy érzí magát verő nélkül, mint a szijgyártó, és ebben van az ő hesonlósága a vele szemközt álló szijgyártókkal, a kik árulnak ugyan a kántárszarat, de a mai szük világban csak a kötőféket veszik.

Ugyanezeker szörnyű zsvajj keletkezik s tulsó oldalon. A lárma okozója egy ember, a kinek négy jelzőre van szüksége. Mert órác, cigány, vak és koldus. A fia vezetgette, a ki egy sárgaképu tahó, és a mig belehámult az „egy pakli masinát vegyenek”-et kiabáló fiu torkába, az öreg belehágot „egy szitába, mely pedig nem is volt valami egészen közönséges szita, hanem duplaföldelű. A szitának gyors töskremenetele nem indított meg engem, mert keserü emlékeim kötnék hozzá abból az időből, a mikor azt mondta a tanító mesterem, Kovács papus, jó biztatás képen, hogy: „Rád fia, rád!”

De nem hagyta enyiben a do got a szita tulajdonosa. Józaan gondolkodván azonban, nem az öreget akarta bántani, hanem vitte az öklét ijesztő gyorsasággal a fiu felé. Hanem a gyerek szörnyüt orditá rá és hóna alákaprta a lábait, szaladt eszeveszetten a korzón ugy hogy nincs az a kengyelfutó Dibbels, a ki utolérné. Hanem a hol egy fiu van, van ott másik is. Ez pedig egy tanyai gyerkő a ki a vállán

## A M

Ne tes dékóban o deleket tart határozottan másra vonat gény, elsatn tegegy, mely röl oly alap perte volna, ideje nem v ség gyógyit tapaszalatr gyitása lege pólása által pusztító hat meggátolati tatic, vagyis leghatóságosab lödését megge ket elmeszes st megállí

Valóba daszareket tudó-gümőkő csukamájolaj zsiradék, me ditja, de kö ltt van tovó dok legárta többet haszn nek a külföldi nyek azért ban hamisít lönlőle nővé oldójag hatu hasznának s

Meg vő gümőkör oly és üdvartata és a vér sz gümők elmes nek következo praeparátum nyeknek meg mányozás u

Gyula gyógy nem ajánlat melyek has tünő eredmő orvosok, kik tuberkulóziar toznak ugy badapesti gy tője Magyaro

E szer melynek nem doknál, hol a gyeage, vérs kórház senny tudó-gümőkör tüdőhurtnal (phulus) külfő és vérszegény angol kórnál és oly betegs tartalmát apa betegségnél, séget vonnak

De a ny észrevette e által ma már kóznak, mely hatók ösise

egy vékony, mely valószu hát a cigán végének, a ment egy em másutánban rudat vivő fi kába, a ki egy pesztonka sző a kocsi befut kékítés üvege aszony sárga tozik; az as dajka keresi emez amaszt, egyedüli kut szapora öklő megzaporodí a kibágsí bi

Az apr hogy a torko kedten kiabálj póst sem mozd megint valam ták a toronyt meleg s a nat öregek ebéd nyul a csizma gyufa akadt papirba takar hozzájuk fogu az ő keserü v testében a ny nak és beszél; az istenhez; s

A piacot fürdik a lég, tausk egymás mennek ebéde ber árben ott desében — a

## A mi vért és erőt ad.

Ne tessék megijedni kérem! Nics szán dékban oty élapot leirni, mely tápláló eledet tartalmaz és habár cikkek címének határozottan „Beafatek” szaga van, mégis mára vonatkozik a cím tárgya. E vérszegénység, elatnyult, hektikus korbán nincs betegség, mely a fiziológusok és orvosok részéről oly alapos tanulmányozás tárgyát képezte volna, mint a tüdőgümőkör. Hosszu ideig nem voltak tisztában e borzasztó betegség gyógyítására nézve, míg végre arra a tapasztalatra jutottak, hogy a betegség gyógyítása legeredményesebben a gümők elmeszesítése és a betegség által elvont nedvek pótlása által érhető el, miáltal a betegség pusztító hatása megállítható, a tova terjedés meggátolható és a hiányzó vér és erő pótolható, vagyis a gyógykezelésnek két módja a leghatásosabb és pedig a tüdőgümőkör kifejlődését meggátolni, vagy a már beteg gümöket elmeszesíteni, illetve a feloszlási folyamat megállítását.

Valóban bámulatos, hogy hányféle orvosok hoztak és hoznak forgalomba a tüdőgümőkör ellen. Itt van többek közt a csukamájolaj. Egy kelemetlen szaga és izü zsiradék, mely a zsirékpézt ugyan előmozdítja, de közvetlen gyógyhatással nem bír. Itt van továbbá a tejszörp, a gyögyömdök legártatlanabbika, mely minden esetre többet használ, mint art. Ezután következnek a különböző maláta készítmények, melyek azért nem ajánlhatók, mert nagy részben hamisításokból állanak. Továbbá a különböző növénynedvek, melyek csilapítólag és oldólag hatnak ugyan, de nem sokkal többet használnak a szalmiak cukornál.

Meg van tehát alapítva, hogy a tüdőgümőkör oly betegség, mely a testnek vérszegénységét okozza, az erőt fogyasztja és a vér szaporítása, az erő emelése és a gümők elmeszesítése által gyógyítható. Ennek következtében kísérleteket tettek oly praeparátum készítésével, mely e követelményeknek megfelel. Hosszu és beható tanulmányozás után végre sikerült Herbabay Gyula gyógyszerésznek egy kitűnő és eléggé nem ajánlható vaspraeparátumot előállítani melynek használata a mai napig valóban kitűnő eredményeket mutathat fel. Miudazon orvosok, kik velem együtt és szert fejlődő tuberkulózisnál alkalmazták, köszönettel tartoznak ugy a fentálónak, mint Török József budapesti gyógyszerésznek, ki e szer terjesztője Magyarországon.

E szer az „Alvilsavas mész-vas-szörp” melynek nem szabadna hiányzani oly családoknak, hol a tagok egyike vagy másik gyenge, vérszegény, vagy éppen fejlődő gümőkorbán szenved. E szer kitűnő hatással bír a tüdőgümőkör első fejlődési stádiumában, ideült tüdőhurtnál, hajlamlán a görvélykőrra (sero phulus) különösen gyermekeknél sápkőrnél és vérszegénységénél, a súlylél (scorbut), az angol kórnál (rachitis), az üdülésnél hosszu és oly betegségnek után, melyek a test vértartalmát apasztották, egyáltalán mind ama betegségnél, melyek vér, nedv és erővesztést vonnak maguk után.

De a nyerkékedés éles szeme hamar észrevette e kitűnő szer gyors terjedését, mi által ma már e téren is hamisításokkal találkozunk, melyek nemesak hogy nem hasonlíthatók össze a Herbabay-féle szerrel, de rossz

egy vékony, de igen hosszu rudat vitt, a mely valószínűleg kutyámra volt szánva. Tehát a cigányhú nekimenővén a rud egyik végének, a másik vége szukségképen nekiment egy embernek. Most aztán gyors egymásutánban fölbukott az ember, elesett a rudat vivő fiu, a rud beleakadt egy pesztónkába, a ki egy gyerekkocsit húzgált ott; a pesztónka szörnyűt ijed, nagyot lök magán, a kocsi befut a vásárosok közé, fölök egy kékítő s üveget, a melytől a mellette üldöző asszony sárgababos ruhája égszínkére változik; az asszony rohan a dajka után, a dajka keresi a rud tulajdonosát, az emezt, emez amazt, míg végre rátalálván a bajok egyedüli kutorrára, a koldus gyerekre, szapora ökölcsepások adódnak annak és — megszaporodik öt-hat panaszsóval délutánra a kihágási bíró dolga.

Az apró népség ott a kocsiiban sir, a hogy a torokcsikájából kifér, a vak cigány rekedten kiabálja a fiu nevét és nem mer egy lépést sem mozdulni odább, nehogy tönkre tegyen megint valami szifafélét. . . . Azután ráhúzták a toronyban a delet, szongva alászáll a meleg s a napos légben a harangszó. Az öregnek ebédelni k-leze már, mert éhes. Lenyul a csizmaszárba, de ott csak egy pakli gyufa akadt a kezébe, a szeredás tele van papírba takart koldulmányokkal, de nem mer hozzájuk fogni, mert ki tudja, mit enne meg az ő keserű vakságában. Magreszket egész testében a nyomorait, a kezei ökölre fogódnak és beszél, halkán beszél, valamit föfelé az istenhez; a ki elfeledkezett róla . . .

A piacón mind-n vidám, napsugarban fürdik a léx, az emberek mosolygva szoritanak egymással kezet, kedélyes lépésekben mennek ebédelni és a csevegő, lökdösődő ember árban ott áll némán, a vakság kinszenvedésében — a vén cigány.

T ö m ö r k é n y .

és hamis összeállításuk által a legtöbb esetben ártnak is. Ajánlom tehát mindenkinek hogy „Herbabay-féle alvilsavas mész-vas-szörpöt” rendeljen és pedig egyenesen Török Józsefnél Budapesten, hol a valódi praeparátum ára 1 frt 25 kr.

Meg vagyok róla győződve, hogy elismerésemmel számos szenvedőnek tettem jó szolgálatot.

Dr. Nagy Sándor.

## CSARNOK.

### Arany János önéletrajza.

Arany János hátrahagyott iratainak első füzetek megjelent Ráth Mór kiadásában. Az irodalmi kincseshánya megnyitott, s önteni fogja a kincseket a nemzet számára. Ráth kibocsátotta a füzetet s reméljük, hogy az, és következő társai, sok ezredmagukkal be fogják járni az ország minden zugát. Ez első füzetben igen becses rész az önéletrajz, melyet Gyulai Pál fölhívására 1855-ben írt meg Gyulaihoz intézett levél alkábjában. Arany 1817 márc. 1-én született, s így hátrahagyott iratai éppen születése napján látnak napvilágot.

Elmondja gyermek- és ifjúkorát, diáklétét, s aztán azt, hogyan utat bele a debreczeni kollégiumi életbe, s lett színész. Érdekesnek tartjuk a rész közlését, hogyan kóborolt az országban, s hogyan tért megtörve vissza a szülei házhöz.

Kalandos életpályáról ábrándozva — írja Arany, — unni kezdtem az iskolai egyhangúságot, hosszallni a pályát, majd festő, majd szobrász vágytam lenni, a nélkül, hogy tudnám, mint kezdjek hozzá; végre 1836. februárban önként, minden anyagi vagy erkölcsi kényszerítés nélkül, odahagytam a kollégiumot, soha vissza nem térvén.

Eddig van, barátom, életem ez első időszak s itt következnek a fordulát. Jelenlegi állásom, hol a külsőre is kell tekinteni, nem enged, hogy életirásom teljes legyen. Ha meghalok, én jegyezze föl a biográf — ha lesz. De neked megvallom, primitív és te nem fogsz visszaálni bizalmammal. Fácusi s László jeles színáraságot tartván akkor Debreczenben, én, ha már szobrász nem lehetek Ferenczy mellett, könnyebben találtam Thália zászlója alá esküdni. Elhatározásom mindenkit meglepett. — Magok a tanárok e szokatlau jelenséget, — hogy legjobb tanulóik egyike, csupán a művészet iránti vonzalomtól, — minden anyagi kényszer nélkül, komédiássá akar lenni a hivatás kétségtelen jelöltek tekinteték. Erdélyi, pártfogóm, mit sem szólt el, le, sőt az agg Sarvári magához hivatott, szavaltatott (akkor szép csengő hangom volt) és énekeltetett s elgúlytan ajánlta: „Csak Szekspirt! Szekspirt domine!”

Igy lettem én színész, azotul is folytatván tanóráimat Erdélyi leányánál, azotul is hozzá járva ebdre-mig Debreczenben voltam. De a debreczeni társaságot egy színészi intrigue, nekem egész váratlanul, felbontotta, s ápril 1-én szétoszlott az, a nélkül, hogy hozzám valaki szólt volna sorsomról intézkedett volna, kivéve, hogy Hubay néhány unjonct (köztük Hegedűst,\*) ki kevéssel én előttem állt volt be) néhány más vidéki kóborokkal együvé verhuvalván, az indulás p rében emeg is megszólítottak, hogy követnének sorsukat. Nekem nem volt mit tennem. Haza öreg szüleimhez, kik belőlem papot vártak? Vissza a kollégiumba, honnan oly magas reményekkel távozám?

Ez mindkettő lehetetlenek tetszett előttem s így Hubay-hoz csatlakoztam, annyi időt sem vehetvén, hogy szállásomról ágyamat és ládánkat fehérneműmmel s könyveimmel együtt magamhoz vegyem — de nem is fért volna a szekérre, hol kezdő színésznek nem kompetál ennyi lomot hordani. Nagy-Károly, majd Szathmár, végre Máramaros-Sziget lón vándorlásunk eborádója. Képzeld a nyomor! padon hálai, kabáttal takarózni s kölcsön kéri ruhát, míg az ember mosat. Es ez rajtam történik, kit szegény szüleim minden vagyonatlanságuk miatt mellet, kissé mégis elkényeztettek. — Rajtam, ki u. n. életem ember sohasem voltam, rajtam, kit életemben minden legkisebb csekélység végtelenül affligált. Ha volt is kedvem a színészhöz, amit hiszem, Debreczenben, jó társaságnál volt, — vékép elment az, e lumpok közt; a mellett az öntudat kögyői, szegény apám saoyaru nyugtalansága, martak éjjel-nappal. Magányosan bolyongék Sziget hegyein, az Iza partján, elmékedtem vezeklettem. Egy nap hasonló gyötrelmek közt álom ért rám — s jó édes anyámat halva láttam. A benyomás oly erős volt, hogy többé nem vehetém ki f-jemből ellenálthatatlan ösztönt érzék hazamenni, de mikép? Sziget Szalontához, az áltaim ismert uton kerülve köru belül ötven mérföld. A direktorhoz, Hubay-hoz fordúék, egy huszast kértem tőle, lehető diamból, de fölöslegesen láttam vele közölni szándékomat. — Egy zs-bkendőbe kötém egész vágyonomat, — kimentem a piacra, — hol nyolc krajcárból egy cipőt s egy kevés szalonnát vettem, azzai megindultam, egyedül, gyalog. Első éjt az erdőben töltém, oláh fuvarosok tüze mellett, a többit kocsma padokon — a így végre Szathmáron, Nagy Ká

\*) Az ötvönes években a nemzeti színház tagja. Neje a közönség kiváló kedvence volt.

## S z i n h á z .

(L. I.) Rónainé Balogh Etel asszony egyike azon fiatal művésznőknek, kinek nagy tehetsége szép jövőt jósol. — A közönség, mely bár csak pár hónapja ismeri őt, már is rokonszenvvel kísérte szerepléseit, s különösen naivszerpeiben látta szívesen. Megjelenésében a kellem, szavallatában a báj mindég elragadóan nyilatkozik. S habár az erős drámai szerepekben szervezetének gyűgődsége folytán eddig nagyobb sikereket nem is ért el, a gyöngéd érzelmek árnyalására alkalmas hangját még felekben is nagy rovtinual s hatásal tudja felhasználni. — A fiatal művésznöknek tegnap volt jutalom játéka. — S bár „Armany és szerelem” ma már nem oly darab, mely a színpadon is vonzóerővel bírna, a közönség mégis igen szípen megtöitötte a színházat, s zajos, hosszan tartó tapsokkal fogadta Lujza bájos személyesítőjét. A művésznőt tisztelői díszes csokorral melyről széles selyem szalag csüngött le, s gyűjtéssel lepeték meg. Az estén át többször meg is újultak a tapsok, melyekből bőven kijutott a többi szereplőknek is. R. Balogh Etel igen szépen játszott, s nagyon is megátszott játékán, hogy mennyire bele éli magát szerepében s mily ambícióval igyekszik keresztül vinni azt. Tegnapi játékával újra bebizonyította, hogy mennyire használható színésznő, s mi csak sajnálni tudjuk, hogy folyton erősbödő tehetségét jövőre már nem élvezhetjük.

Agh Ilona jutalomjátéka. Társulatunk bővülködik a fiatal erőben, s valóban alig van társulat, melyben annyi fiatal tehetség jönné össze. Agh Ilona is azon színésznők közé tartozik kik hivatva lesznek idővel a színpályán nagy sikereket is aratni. Keveset játszott nálunk sőt egész színpályán is nagyon keveset játszott még. — de hogy idővel még jól fog játszani, azt eddigi szerepléseiből is állíthatjuk. — Megjelenése maga olyan, melylyel ritka színészről dicsőíthatjuk. — Hangja még néha ingadozik, jobban mondva még bátoratlan az azt minden zavar nélkül használni, de sok szerepben nemesak eltalálta a kellő alaphangot, hanem határozatosan is tudott játszani. — Jutalom játéka holnap lesz. Ez alkalommal „Utolsó szerelem”, kerül színpadra.

## Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

BUDAPEST márcz. 3. A négyes albizottság megkezdte a rendkívüli katonai hitel tárgyalását.

SZÓFIA márcz. 3. A Romániába menekült bolgár tiszteknek, párthiveik támogatásával sikerült a szilisztriai helyőrséget a maguk részére megnyerni s a várat megszállani. A kormány azonnal csapatokat küldött ki, hogy a lázadókat a várba zárják.

BUKAREST márcz. 3. Hét helyőrség, közte a lompalankai, sumlai és plevnai ellene nyilatkozott a kormánynak.

BERLIN, márcz. 3. A trónbeszéd, melylyel a birodalmi gyűlés megújított, kiemeli, hogy a kormány politikája folyvást a béke megővésére irányul; a katonai javaslat ismét előterjesztetik.

## DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, pénteken, 1887. márczius 4-én.

bérletfolyamban ÁGH ILONA jutalomjátékául:

## Utolsó szerelem.

Vigjáték 5 felvonásban. Irtá: Dóczy Lajos.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

## Kárpitos munkák.

A nagyérd-mű közönség figyelmeztetik, hogy KILLER EDE kárpitosnál a gyvárad utcza 2084 sz. a. egy divány a legujabb fagonban, s kívánság szerint hozzá való két fauteuil igen jutányos áron kapható, továbbá a legujabb divatu szövetségmintákat, butorrajzokat és fényképeket előmutathat, s szok szerint mindennemű megrendeléseket elvállal, s a legizlésteljesebben a legjutányosabb áron eszközöl is.

György Elek  
nögyl. pénztárnok.



# Kulcsár Antal

Bádogos  
Debreczen, csapó- utca 7. (Hajdu-ház)



Ajánlja a közlegő építési évad közlekedével szolgálatait mindennemű

## építészeti bádogos munkákra:

Nevezetesen

Csatornák fedélzetek, (Console) erkély gyám burkok, szagtalan Closseteket (ürszékek)

mindentéle ornamentumokat és a többi építéshez szükséges bádogos munkákat. Utletemben mindenkör nagy raktárt tartok

konyha és házi szerelvényekben, fürdő és ülőkádakban ugymint mindenféle bádogos munkákban.

Javításokat legjútányosabb árban elfogad tisztelettel

**Kulcsár Antal**

bádogos.

## Uj czég-, czim-, és czimerfestő.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni: miszerint az eddig Horváth Andrásczég alatt vezetett és tulajdonképen általam teljesített

## Czég-, czim és czimerfestészetet

mai naptól kezdve önállólag folytatom, a mit azon megjegyzéssel hozok a n. é. közönség becses tudomására, hogy újólag bátor vagyok figyelmeztetni miszerint eddig is kizárólag én teljesítettem a Horváth Andrásczég alatt vezetett

## czég-festészetet.

Fénykép utáni nagyobb rajz és olajfestést a leghűbb kivittel, legjútányosabb árban teljesíthetem. Tisztelettel Ajánlom magamat a n. é. közönségnek becses pártfogásába

**Kühlmann János**

czég-festő

Debreczen, csapó utca 7. sz.

## Kiadó faraktári helyiség.

### A Deusch Jakob-féle faraktári helyiség

(közvetlen a homokkert kapuja mellett) melyen egy: két szoba, konyha, kamara, előszoba s padlásból álló lakás is van, április 1-étől kezdve

## kiadó.

Értekezhetni öv. Steiner Lipótnél Nagyváradon.

656.  
1887.

## Pályázati hirdetmény.

A Debreczen sz. kir. város határában levő hortobágy pusztán, az 1887-ik évi 8 havi legeltetési idény tartamára egy segéd állatorvosi állás lévén betöltendő, felhivatnak pályázni óhajtó okleveles állatorvosok, hogy pályázati kérvényeiket okmányaik csatolása mellett Debreczen város polgármesteri hivatalához folyó évi március hó 15-ig nyújtsák be.

Javadalmazás áll 50 ft havi fizetés, kint a hortobágy pusztán egy szoba s konyhából álló lakásból.

Megválasztandó állatorvos ezen állást, értesítésétől számítandó 8 nap alatt elfoglalni köteles.

Debreczen, 1887. február 24-én.

Városi tanácstól.



82.  
411. szám.

## ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom

készítményeinek

— készpénz fizetés mellett. —

Árak austriai értékben  
költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG NELKÜL, DEBRECZENBEN

ingyen zsákkal.

AB. Asztali dara nagyszemű	100 kil	17.80
C. Szinte középszerű		16.80
0. Királyliszt		17.20
1. Lángliszt		16.80
2. Montliszt		16.20
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű		15.60
4. " 2-od rendű		15.20
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű		14.80
6. szinte 2-od "		14.20
7. Közép kenyérlisz 1-ső "		13.80
8. " 2-od "		13.20
8 1/2. Barna " 1-ső "		12.-
8 3/4. " 2-od. á 70 kigr.		9.40
9. Láblisz 70 kigr.		7.60
10. Veres liszt 50 kigr.		—
11. Finom korpa zsákkal 50 "		4.40
12. Durva korpa zsákkal 50 kigr.		4.-
Simán őrtölt búzaliszt zsákkal 75 kgr.		9.40

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban

100 kilogramm zacskóval együtt

60 krjával drágább.

Debreczen, 1886. Szeptember 30.

Kisebb vételeknél 60 krral drágább

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

## A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel  
gazdagon felszerelt

# KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindenemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ívek hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok,

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjútányosabb árakon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Debreczen, 1887. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchényi-utca, SIMON-ház.

Szerkesztős  
Széchényi utca  
keres  
HE  
előzetési pénze  
valamint a  
minden kőz  
Bármentlen  
XIV.  
Debr  
Bulgár  
lom hire ér  
tagadta az  
és a törvén  
a törvényes  
leteiről meg  
igy biztosan  
nai forradal  
lázadt csar  
mintegy 30  
a legközele  
kormány v  
ő politikai  
nyesnek ta  
az iránt,  
milyen for  
loz. Fölvil  
a mik nyil  
áru tak el  
szilisztriai  
nézve egész  
női és burg  
igy bizvas  
riában újra  
tőleg orosz  
mint Burgá  
is a rubel  
párti bolgár  
dalmi szec  
Bulgár  
kább román  
nyaz az em  
em ellen  
eszenek, mi  
a kisebb és  
s tiktos or  
katonatiszte  
az oroszok  
eszközei ve  
gét biztosít  
titett szent  
legerélyesel  
A „Debre  
A kik m  
— Igen  
lelkemre ven  
nám e házat  
bernek forró  
ki. Ön végte  
lan ter más  
sem fogom t  
köszönet ura  
annak élt, h  
Nagyon is j  
nemes érzelm  
lyosá szeren  
mat, gyalóse  
len teremtés  
csak azért s  
mint magam  
legjútőbb k  
tudom, hogy  
azóta akarát  
bajt és szent  
A sors a sz  
tésemkor isz  
nem kerülhe  
tudná, minő  
összevuzott  
önt, a legjób  
döntöttem, ö  
tisztelek és c  
től a legjób  
géd fiat, de  
kergettem ö  
nek, s -mész  
véghet-ten  
zatos bűnnek  
tudtam legy  
Es ha ön cs  
uttogá irtöz  
előlem ?!